

**Magdalena Raczyńska**

## **Prezydencja grupowa w Radzie Unii Europejskiej – ocena funkcjonalności oraz analiza porównawcza wybranych trio**

---

### **Wprowadzenie**

Sprawowanie prezydencji w Radzie Unii Europejskiej (dalej: Rada, RUE) to przywilej, ale równocześnie obowiązek każdego państwa członkowskiego Unii Europejskiej (UE). Pomimo swojej niezaprzeczalnie istotnej roli w zakresie wspierania efektywności działań unijnych, ta specyficzna instytucja procesu integracji jest bardzo często bagatelizowana. Literatura przedmiotu traktuje o niej najczęściej przy okazji omawiania instytucji Unii, jaką jest Rada, jeszcze mniej miejsca poświęcając na prezentację nowej koncepcji, którą za sprawą traktatu lizbońskiego stało się trio prezydencji<sup>1</sup>. Formalne ramy prezydencji zbiorowej są raczej słabo zdefiniowane na poziomie postanowień traktatowych. Funkcjonowanie trio to więc wciąż *de facto* okres finalizowania praktycznych rozwiązań związanych z nowym balansem mię-

---

<sup>1</sup> Wbrew powszechnym przekonaniom system, w którym odchodzące i przyszłe prezydencje współpracują ze sobą, nie został zainicjowany dopiero w Traktacie z Lizbony. Dwie formacje trio współpracowały ze sobą już przed 2009 r., a deklaracja dołączona do traktatu lizbońskiego jedynie formalnie potwierdziła tę praktykę jako standardowy model stosowany w trakcie sprawowania przywództwa w Radzie Unii Europejskiej. *De facto* w oficjalnych dokumentach rzadko kiedy pojawia się sformułowanie „trio prezydencji”. Zamiast tego wspomina się jedynie o „uprzednio ustalonych grupach trzech państw członkowskich” (art. 1 ust. 1 Deklaracji odnoszącej się do artykułu 16 ustęp 9 Traktatu o Unii Europejskiej dotyczącej decyzji Rady Europejskiej w sprawie sprawowania prezydencji Rady: „Prezydencję Rady, z wyjątkiem Rady do Spraw Zagranicznych, sprawują uprzednio ustalone grupy trzech Państw Członkowskich przez okres 18 miesięcy [podkr. – M. R.]. Grupy te tworzone są na zasadzie równej rotacji między Państwami Członkowskimi, przy uwzględnieniu ich różnorodności i równowagi geograficznej w ramach Unii”). Przepisy traktatu lizbońskiego dotyczące sposobu sprawowania przewodnictwa w Radzie UE odnoszą się więc w głównej mierze do zmiany systemu prezydencji z rotacyjnej na grupową oraz modyfikacji architektury instytucjonalnej Unii. Zob. *Wersje skonsolidowane Traktatu o Unii Europejskiej i Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej*, Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej C, 2012, nr 326.

dzyinstytucjonalnym w UE, w tym także z określeniem miejsca i roli prezydencji hybrydowej w unijnym procesie decyzyjnym<sup>2</sup>.

Pierwsza część niniejszego tekstu zawiera omówienie podstawowych informacji na temat podstaw prawnych oraz reguł funkcjonowania trio prezydencji. Część druga to skrótowe omówienie przykładów zastosowania w praktyce instytucji prezydencji grupowej na przykładzie trzech pierwszych trio realizujących ten model współpracy pomiędzy państwami członkowskimi Unii Europejskiej. Pierwsze z analizowanych trio (1 lipca 2008 r. – 31 grudnia 2009 r.) obejmuje Francję, Czechy i Szwecję. Drugie (1 stycznia 2010 r. – 31 czerwca 2011 r.) – Hiszpanię, Belgię i Węgry. Trzecie, ostatnie z omawianych (1 lipca 2011 r. – 31 grudnia 2012 r.) – Polskę, Danię oraz Cypr<sup>3</sup>. Autorka wzięła pod uwagę zagadnienia:

- efektywności współpracy w ramach wspólnego programowania prezydencji,
- spójnej identyfikacji graficznej trio (lub jej braku),
- ogólnej oceny współpracy państw sprawujących przewodnictwo w Radzie.

### Trio prezydencji w ujęciu teoretycznym

Prezydencja<sup>4</sup>, a właściwie przewodnictwo, jest jedną z najbardziej typowych instytucji spotykanych w praktyce funkcjonowania organizacji międzynarodowych<sup>5</sup>. Nie jest to jednak instytucja *sensu stricto*, jako że nie została ona zawarta w art. 4 Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Gospodarczą, w którym wymieniono wszystkie instytucje należące do EWG<sup>6</sup>. Również art. 13 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE)<sup>7</sup> nie wymienia prezydencji jako jednej z instytucji unijnych, dlatego

<sup>2</sup> J. Barcz, P. Świeboda, *Prezydencja rotacyjna a stosunki zewnętrzne w świetle reformy wprowadzonej na mocy Traktatu z Lizbony. Wyzwania dla polskiej Prezydencji*, strona internetowa Centrum Strategii Europejskiej demoseUROPA, [http://www.demoseuropa.eu/index.php?option=com\\_content&view=article&id=515%3Aprezydencja-rotacyjna-a-stosunki-zewntrzne-ue-w-wietle-reformy-wprowadzonej-na-mocy-traktatu-z-lizbony-wyzwania-dla-polskiej-prezydencji&catid=128%3A2010kom&Itemid=153&lang=pl](http://www.demoseuropa.eu/index.php?option=com_content&view=article&id=515%3Aprezydencja-rotacyjna-a-stosunki-zewntrzne-ue-w-wietle-reformy-wprowadzonej-na-mocy-traktatu-z-lizbony-wyzwania-dla-polskiej-prezydencji&catid=128%3A2010kom&Itemid=153&lang=pl) (data dostępu: 4 lipca 2013).

<sup>3</sup> Niniejszy tekst nie zawiera przykładów dotyczących funkcjonowania prezydencji grupowej w składzie Irlandia – Litwa – Grecja, ponieważ w momencie prac nad nim trio to nie zakończyło jeszcze swojej kadencji i niemożliwym byłoby wystawienie w pełni obiektywnej oceny dotyczącej poziomu jego funkcjonalności na tle poprzedzających je prezydencji.

<sup>4</sup> Prawo pierwotne Unii nie używa w ogóle pojęcia „prezydencja”, stosując zamiast niego zwrot „przewodniczący”. Zgodnie z tą narracją w art. 27 Traktatu ustanawiającego Europejską Wspólnotę Węgla i Stali znalazł się zapis, iż „Urząd Przewodniczącego piastują kolejno wszystkie Państwa Członkowskie Rady, przez okres sześciu miesięcy”. Zob. *Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Węgla i Stali*, strona internetowa PolskawUE.gov.pl, [http://polskawue.gov.pl/files/polska\\_w\\_ue/prawo/traktaty/Traktat\\_EWWiS.pdf](http://polskawue.gov.pl/files/polska_w_ue/prawo/traktaty/Traktat_EWWiS.pdf) (data dostępu: 28 czerwca 2013). Przepis ten został zmieniony przez art. 12 AA A/FIN/SWE, który wprowadził przewodnictwo trzymiesięczne.

<sup>5</sup> A. Nowak-Far, *Prezydencja w Unii Europejskiej. Instytucje, prawo i organizacja*, Warszawa 2010, s. 27.

<sup>6</sup> M. Zuber, *Rola Prezydencji Rady Unii Europejskiej na przykładzie Prezydencji hiszpańskiej w 2002 roku*, Warszawa 2010, s. 14.

<sup>7</sup> *Wersje skonsolidowane Traktatu o Unii Europejskiej i Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej*, op.cit.

też jest ona współcześnie określana raczej jako „funkcja i urząd, który powołano dla lepszego funkcjonowania Rady UE”<sup>8</sup>. Z formalnego punktu widzenia prezydencja to także złożona formuła określająca styl i sposób przewodniczenia pracom Rady Unii Europejskiej i jej organów pomocniczych oraz koordynowania ich prac.

Trio prezydencji stanowi odpowiedź na kilka zasadniczych problemów, które pojawiały się podczas sprawowania tradycyjnej sześciomiesięcznej prezydencji rotacyjnej państw członkowskich. To rozwiązanie było dobre głównie z punktu widzenia rozłożenia odpowiedzialności za Wspólnoty, a w późniejszym czasie za Unię Europejską, co nie zmienia jednak faktu, iż w ogólnym rozrachunku okazało się być nieefektywne i nieprzystające do unijnych realiów. Sześciomiesięczny cykl polityczny wielokrotnie był zbyt krótki, aby dogłębnie zrozumieć bardziej złożone procesy integracyjne, czego następstwem stały się nowe problemy związane z monitorowaniem dalszego przebiegu długotrwałych, już zapoczątkowanych procesów<sup>9</sup>. Pół roku to także za krótko, aby państwo sprawujące prezydencję mogło skutecznie zrealizować założone uprzednio cele swojego przewodnictwa<sup>10</sup>. Zbyt częste zmiany skutkowały znacznymi zakłóceniami w procesie politycznym, objawiającymi się brakiem ciągłości i spójności podejmowanych działań i inicjatyw, zaś dyskontynuacja sześciomiesięcznych prezydencji okazała się kosztem znacznie przewyższającym ewentualne korzyści wynikające z powierzenia przywództwa tylko jednemu państwu członkowskiemu<sup>11</sup>.

Współcześnie należy jednak odróżnić trio od tzw. Trójki (Troiki). Kooperacja w ramach tria prezydencji ma na celu wzmocnienie ciągłości prac Rady oraz wzrost ponadczasowości inicjatyw podejmowanych w ramach struktur instytucjonalnych poprzez stanowienie forum negocjacji dla państw członkowskich Unii Europejskiej. Różni się to od współpracy w ramach Trójki, która reprezentuje Unię w zagranicznych relacjach w zakresie wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa. Po traktacie amsterdamskim Troika składa się z prezydencji aktualnej oraz przyszłej, wysokiego przedstawiciela ds. wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa oraz przewodniczącego Komisji Europejskiej.

Aby zapewnić możliwie jak najbardziej płynne przekazywanie przewodnictwa w Radzie oraz w jej organach przygotowawczych pomiędzy poszczególnymi państwami członkowskimi, ustalono składy i kolejność prezydencji grupowych do połowy 2020 r.<sup>12</sup>

<sup>8</sup> Ibidem.

<sup>9</sup> A. Nowak-Far, op.cit., s. 111.

<sup>10</sup> *Trio Polska – Dania – Cypr*, strona internetowa polskiej prezydencji w Radzie Unii Europejskiej (za pośrednictwem Internet Archive), [http://web.archive.org/web/20130509055546/http://pl2011.eu/polish\\_denmark\\_cyprus\\_trio](http://web.archive.org/web/20130509055546/http://pl2011.eu/polish_denmark_cyprus_trio) (data dostępu: 2 lipca 2013).

<sup>11</sup> A. Batory, U. Puetter, *The trio presidency in the European Union of the Lisbon Treaty. The case of the Spanish, Belgium and Hungarian group presidency*, p. 6, strona internetowa Hungarian Europe Society, [http://www.europatarsasag.hu/20070811tol\\_fajlok\\_itt/2011Jan/Batory%20Puetter%20-%20The%20trio%20presidency%20-%20working%20paper%2001-2011\\_1.pdf](http://www.europatarsasag.hu/20070811tol_fajlok_itt/2011Jan/Batory%20Puetter%20-%20The%20trio%20presidency%20-%20working%20paper%2001-2011_1.pdf) (data dostępu: 5 lipca 2013).

<sup>12</sup> *Decyzja Rady 2009/908/UE ustanawiająca środki wykonawcze do decyzji Rady Europejskiej w sprawie sprawowania prezydencji Rady oraz dotyczącej przewodnictwa w organach przygotowawczych Rady*, Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej L, 2009, nr 322, s. 28.

**Tabela nr 1.** Składy tria prezydencji i okresy sprawowania przez nie prezydencji grupowej

<b>Skład trio</b>	<b>Okres sprawowania prezydencji grupowej</b>
Francja, Czechy, Szwecja	lipiec 2008 r. – grudzień 2009 r.
Hiszpania, Belgia, Węgry	styczeń 2010 r. – czerwiec 2011 r.
Polska, Dania, Cypr	lipiec 2011 r. – grudzień 2012 r.
Irlandia, Litwa, Grecja	styczeń 2013 r. – czerwiec 2014 r.
Włochy, Łotwa, Luksemburg	lipiec 2014 r. – grudzień 2015 r.
Holandia, Słowacja, Malta	styczeń 2016 r. – czerwiec 2017 r.
Wielka Brytania, Estonia, Bułgaria	lipiec 2017 r. – grudzień 2018 r.
Austria, Rumunia, Finlandia	styczeń 2019 r. – czerwiec 2020 r.

Źródło: *Decyzja Rady 2009/908/UE...*, op.cit.

Porządkiem tym rządzi kilka prawidłowości. Po pierwsze, jego twórcy starali się, aby w każdym trio obecny był przynajmniej jeden członek strefy euro<sup>13</sup>. Po drugie, dołożono wszelkich starań, aby w każdym przypadku zapewnić zróżnicowanie geograficzne w ramach trio, tzn. zagwarantować odpowiednią reprezentację zarówno państwom z południa, jak i z północy Unii Europejskiej. Po trzecie, motywem przyświecającym twórcom poszczególnych trio była także chęć wzmocnienia współpracy państw o różnej wielkości, unikano więc łączenia w ramach jednego składu prezydencji grupowej tylko małych bądź tylko dużych terytorialnie krajów. Po czwarte, kryterium doboru członków trio odnosi się również bezpośrednio do czasu ich akcesji do Unii – aby zapewnić możliwie jak największą wymianę doświadczeń pomiędzy poszczególnymi państwami członkowskimi w zakresie sprawowania prezydencji, zdecydowano się na łączenie w prezydencje zbiorowe państw „starych” i „nowych”, czyli tych, które dołączyły do Unii po 2004 r.

## Wspólne programowanie w ramach prezydencji grupowej

Planowanie operacyjne, a więc opracowywanie i przedkładanie 18-miesięcznego programu działania, należy do najważniejszych zadań prezydencji z punktu widzenia realizowanej przez nią funkcji planistycznej<sup>14</sup>. Aby jednak zachować ciągłość i spójność podejmowanych przez poszczególne prezydencje inicjatyw, wszyst-

<sup>13</sup> W przypadku poszczególnych omawianych w tekście trio prezydencji warunk ten spełniały następujące państwa: 1. Francja, 2. Hiszpania, Belgia, 3. Cypr. Zob. *Państwa członkowskie Unii Europejskiej*, strona internetowa Unii Europejskiej, [http://europa.eu/about-eu/countries/member-countries/index\\_pl.htm](http://europa.eu/about-eu/countries/member-countries/index_pl.htm) (data dostępu: 5 lipca 2013).

<sup>14</sup> Pozostałe funkcje prezydencji to mediacyjna, administracyjna, koordynacyjna oraz reprezentacyjna. Zob. J. J. Węc, *Rola prezydencji rotacyjnej po wejściu w życie traktatu z Lizbony*, strona internetowa Przedstawicielstwa Komisji Europejskiej w Polsce, [http://ec.europa.eu/polska/news/opinie/100429\\_wec\\_prezydencja\\_pl.htm](http://ec.europa.eu/polska/news/opinie/100429_wec_prezydencja_pl.htm) (data dostępu: 3 lipca 2013).

kie tria zobowiązane są do wpisania swoich działań w szersze ramy programowania i planowania w Unii Europejskiej<sup>15</sup>. Zgodnie z art. 1 ust. 2 Deklaracji odnoszącej się do artykułu 16 ustęp 9 Traktatu o Unii Europejskiej dotyczącej decyzji Rady Europejskiej w sprawie sprawowania prezydencji Rady, „Każdy członek grupy kolejno przewodniczy przez okres sześciu miesięcy wszystkim składom Rady, z wyjątkiem Rady do Spraw Zagranicznych. Pozostali członkowie grupy wspierają kraj przewodniczący we wszystkich jego obowiązkach na podstawie wspólnego programu. Członkowie grupy mogą przyjąć inne ustalenia między sobą”<sup>16</sup>.

Francja, będąca pierwszym państwem w „swoim” trio, przygotowania (w tym programowe) rozpoczęła na około rok przed prezydencją. Z jednej strony był to okres niezwykle krótki, co ostatecznie w wielu przypadkach utrudniło sprawne wykonywanie zaplanowanych działań. Z drugiej jednak warto mieć na uwadze duże doświadczenie Francji w sprawowaniu prezydencji<sup>17</sup>. Czechy rozpoczęły opracowywanie programu prezydencji we wrześniu 2007 r., jednak prace nad mechanizmem koordynacji przygotowań do niej, w tym nad mechanizmem wypracowania priorytetów, prowadzono już pod koniec 2006 r.<sup>18</sup> Chociaż same prace programowe rozpoczęły się relatywnie późno (należy pamiętać, że w ramach trio Czechy były państwem „nowym”) to, podobnie jak w przypadku trio Niemcy – Portugalia – Słowenia, prowadzono je w ścisłej koordynacji z partnerami – tu: Francją i Szwecją. Ostat-

<sup>15</sup> Wbrew powszechnym oczekiwaniom państwo członkowskie sprawujące aktualnie prezydencję ma niezwykle ograniczony zakres autonomii w wytyczaniu granic agendy. Analizując art. 2 Regulaminu wewnętrznego Rady można wywnioskować kilka wymogów, które musi spełniać program 18-miesięcznej prezydencji. Po skonsultowaniu programów krajowych i uzgodnieniu ich priorytetów, gotowy plan trio należy przedłożyć Radzie do Spraw Ogólnych. Ta z kolei, zgodnie z art. 2 ust. 2 Regulaminu wewnętrznego Rady, określa, na ile jest on zgodny z jej ogólną koncepcją koordynacji kierunków działania, zagadnieniami instytucjonalnymi i administracyjnymi, sprawami horyzontalnymi (w tym wieloletnimi ramami finansowymi i rozszerzeniem) oraz wszelkimi innymi kwestiami powierzonymi jej przez Radę Europejską. Ust. 6 omawianego artykułu wskazuje także, że projekt programu działania Rady musi być przygotowywany w porozumieniu z przewodniczącym Rady do Spraw Zagranicznych, przewodniczącym Rady Europejskiej oraz we współpracy z Komisją. Musi także zawierać ustalenia z „odpowiednich konsultacji”, co wiąże się bezpośrednio z wymogiem przeprowadzenia rozmów z państwami, które stanowią przyszłe trio. Zob. M. Kałużyńska, *Polska prezydencja w Unii Europejskiej – jak pomyślnie zdać europejski egzamin dojrzałości?*, „Biuletyn Analiz” (Urząd Komitetu Integracji Europejskiej) 2009, nr 22, s. 6, strona internetowa Centrum Informacji Europejskiej Ministerstwa Spraw Zagranicznych, [http://www.cie.gov.pl/HLP/files.nsf/0/7EA545D37E3CC55FC1257681003F3404/\\$file/BA\\_2009\\_22.pdf](http://www.cie.gov.pl/HLP/files.nsf/0/7EA545D37E3CC55FC1257681003F3404/$file/BA_2009_22.pdf) (data dostępu: 30 czerwca 2013).

<sup>16</sup> Stosowna decyzja Rady została przyjęta 1 grudnia 2009 r. Zob. *Decyzja Rady 2009/937/UE z dnia 1 grudnia 2009 r. dotycząca przyjęcia regulaminu wewnętrznego Rady*, Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej L, 2009, nr 325, s. 35.

<sup>17</sup> Francja sprawowała prezydencję kolejno w latach 1959, 1962, 1965, 1968, 1971, 1974, 1979, 1984, 1989, 1995, 2000, 2008. Każdorazowo były to jednak, jak do tej pory, prezydencje indywidualne, a więc rządzące się nieco innymi regułami.

<sup>18</sup> S. Ruman, *Doświadczenia wybranych państw w zakresie przygotowań do prezydencji w Radzie UE*, „Analizy” (Biuro Analiz Sejmowych) 2009, nr 15(23), s. 3, strona internetowa Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej, [http://orka.sejm.gov.pl/WydBAS.nsf/0/0FE63D6686497E6AC125767E0030E654/\\$file/Analiza\\_%20BAS\\_2009\\_23.pdf](http://orka.sejm.gov.pl/WydBAS.nsf/0/0FE63D6686497E6AC125767E0030E654/$file/Analiza_%20BAS_2009_23.pdf) (data dostępu: 5 lipca 2013).

nie z tych państw zaczęło przygotowania programowe w 2007 r., aby doprowadzić do ustalenia spójnego programu w ramach trio<sup>19</sup>. Przygotowania organizacyjne nabrały tempa dopiero w 2008 r.

Trio Hiszpania – Belgia – Węgry określane jest jako prezydencja o najwyższym (jak do tej pory) stopniu interakcji pomiędzy członkami. Rozpoczęło ono pracę nad wspólnym programem<sup>20</sup> na około rok przed terminem zobowiązującym do przedłożenia dokumentacji w sekretariacie RUE, uwzględniając w nim kompleksowy system międzyrządowej koordynacji współpracy na różnych szczeblach<sup>21</sup>. Znamienny jest fakt, że chociaż spotkania dyplomatów odbywały się również podczas poprzednich prezydencji grupowych, w przypadku omawianego trio po raz pierwszy dyplomaci zamiast w placówkach dyplomatycznych własnego państwa, pracowali też w ministerstwach spraw zagranicznych krajów goszczących, wspólnie z urzędnikami pozostałych członków trio<sup>22</sup>.

W przypadku trio Polska – Dania – Cypr, dzięki licznym spotkaniom na różnych szczeblach oraz intensywnym negocjacjom, które miały miejsce przed oficjalnym rozpoczęciem polskiej prezydencji, państwom tym udało się stworzyć wymagany 18-miesięczny wspólny program działania<sup>23</sup>. Jednakże w kwestii porozumień pomiędzy delegacjami polską, duńską i cypryjską a Radą do Spraw Zagranicznych nie udało się dojść do oczekiwanego konsensusu, efektem czego jest adnotacja znajdująca się na stronie tytułowej oficjalnej wersji 18-miesięcznego programu Rady na okres od 1 lipca 2011 r. do 31 grudnia 2012 r., mówiąca, iż „Przewodniczący Rady do Spraw Zagranicznych nie przekazał wkładu dotyczącego działań w zakresie stosunków zewnętrznych prowadzonych przez ten skład Rady”<sup>24</sup>. W kwestii pozostałych obostrzeń, m.in. wpisania się w szerszy kontekst planowanych działań całej Unii, trio odniosło się w swoim programie do założeń projektu „Europa 2020”, który przedstawia strategiczną wizję europejskiej społecznej gospodarki rynkowej na następane dziesięciolecie<sup>25</sup>.

---

<sup>19</sup> Rada Unii Europejskiej, *Osiemnaścimiesięczny program Rady*, Bruksela, 30 czerwca 2008 r., 11249/08, strona internetowa Rady Unii Europejskiej, <http://register.consilium.europa.eu/pdf/pl/08/st11/st11249.pl08.pdf> (data dostępu: 6 lipca 2013).

<sup>20</sup> Rada Unii Europejskiej, *18-miesięczny program Rady*, Bruksela, 22 grudnia 2009 r., 17696/09, strona internetowa Rady Unii Europejskiej, <http://register.consilium.europa.eu/pdf/pl/09/st17/st17696.pl09.pdf> (data dostępu: 4 lipca 2013).

<sup>21</sup> A. Batory, U. Puetter, op.cit., s. 10.

<sup>22</sup> Ibidem, s. 9.

<sup>23</sup> Rada Unii Europejskiej, *18-miesięczny program Rady (1 lipca 2011 r. – 31 grudnia 2012 r.)*, Bruksela, 17 czerwca 2011 r., ST 11447/11, s. 17, strona internetowa Rady Unii Europejskiej, <http://register.consilium.europa.eu/pdf/pl/11/st11/st11447.pl11.pdf> (data dostępu: 1 lipca 2013).

<sup>24</sup> Ibidem, s. 1.

<sup>25</sup> Regulamin wewnętrzny Rady przewiduje także, aby program zawierał ustalenia z wieloletnich ram finansowych. W związku z ich wówczas określeniem do końca 2013 r. na ówczesne trio spadł obowiązek rozpoczęcia prac nad nowymi. Podstawą do negocjacji była wizja perspektywy finansowej przedstawiona 29 czerwca 2009 r. przez Komisję Europejską, jednak negocjacje na temat wieloletniego budżetu UE na lata 2014-2020 weszły w kluczową fazę dopiero pod koniec 2012 r., czyli w czasie prezydencji cypryjskiej.

## Identyfikacja graficzna trio prezydencji

Komunikacja wizualna stosowana przez trio implikuje sposób, w jaki jest ono odbierane – zarówno przez instytucje UE, jak i przez unijnych obywateli. Chociaż Traktat z Lizbony wprowadził kilka znaczących zmian w sposobie funkcjonowania prezydencji, na podstawie międzynarodowej praktyki pojawiła się nadzieja na utrwalenie zwyczaju nieposiadającego podstaw traktatowych, a mianowicie na wspólną identyfikację graficzną każdego trio.

Filarem strategii wizerunkowej prezydencji Francji, Czech oraz Szwecji miały być strony internetowe informujące o wszystkich bieżących i przyszłych wydarzeniach związanych z przewodnictwem. Francja, jako państwo otwierające „swoją” prezydencję grupową, w zakładce dotyczącej trio ograniczyła się jednak jedynie do informacji, iż „Na tej stronie znajdziecie osiemnastomiesięczny program Rady Unii Europejskiej przyjęty przez prezydencje Francji, Czech oraz Szwecji”<sup>26</sup>. Podobna sytuacja miała miejsce w przypadku Szwecji<sup>27</sup>, mimo że tamtejszy rząd przewidywał, iż jego głównym działaniem komunikacyjnym będzie informowanie społeczeństwa o przedsięwzięciach podczas sprawowania przewodnictwa i kreowanie pozytywnego wizerunku Szwecji w innych krajach<sup>28</sup>. Jedynie Czechy zdecydowały się na poświęcenie trio nieco więcej uwagi<sup>29</sup>. Słabość czy nawet brak międzynarodowej koordynacji tej prezydencji grupowej odbiły się później szerokim echem w międzynarodowych analizach naukowych – jako przykład okresu trzech udanych sześciomiesięcznych prezydencji, dla których trio stało się jedynie pustym sformułowaniem<sup>30</sup>.

Hiszpania, Belgia oraz Węgry, być może wskutek wzmocnienia znaczenia trio przez traktat lizboński bądź poprzez wnioski wysnute *a posteriori* z obserwacji

<sup>26</sup> Strona internetowa francuskiej prezydencji w Radzie Unii Europejskiej (za pośrednictwem Internet Archive), [http://web.archive.org/web/20120706064905/http://www.eu2008.fr/PFUE/lang/en/accueil/presidence\\_du\\_conseil/pid/2538.html](http://web.archive.org/web/20120706064905/http://www.eu2008.fr/PFUE/lang/en/accueil/presidence_du_conseil/pid/2538.html) (data dostępu: 3 lipca 2013).

<sup>27</sup> Strona internetowa szwedzkiej prezydencji w Radzie Unii Europejskiej, [http://www.se2009.eu/en/the\\_presidency/how\\_the\\_presidency\\_works.1.html](http://www.se2009.eu/en/the_presidency/how_the_presidency_works.1.html) (data dostępu: 3 lipca 2013).

<sup>28</sup> K. Niklewicz, *Działania informacyjne rządu RP w trakcie polskiego przewodnictwa w Radzie Unii Europejskiej (1 lipca – 31 grudnia 2011 r.). Analiza skuteczności*, Warszawa 2013, s. 60, strona internetowa Repozytorium Uniwersytetu Warszawskiego, <https://depotuw.ceon.pl/bitstream/handle/item/283/PD-final-pdf.pdf?sequence=1> (data dostępu: 4 lipca 2013).

<sup>29</sup> *Presidency Trio*, strona internetowa czeskiej prezydencji w Radzie Unii Europejskiej, <http://www.eu2009.cz/en/czech-presidency/presidency-trio/presidency-trio-776/index.html> (data dostępu: 4 lipca 2013). Strona ta została nominowana w konkursie European eDemocracy Award organizowanym przez brukselską organizację pozarządową European Center of Political Technologies. Finałowe strony internetowe zostały wyróżnione jako te, które w szczególnie sposób przyczyniają się, za pośrednictwem Internetu, do wzmocnienia demokracji oraz wspierania obecności obywateli w publicznej debacie. Zob. *Eu2009.cz ranks among the best European websites changing the world of the Internet and politics*, strona internetowa czeskiej prezydencji w Radzie Unii Europejskiej, <http://www.eu2009.cz/en/news-and-documents/news/eu2009-cz-ranks-among-the-best-european-websites-changing-th-26758/index.html> (data dostępu: 4 lipca 2013).

<sup>30</sup> A. Batory, U. Puetter, op.cit., s. 11.

poprzednich grup, wprowadziły wiele zmian w zakresie swojej identyfikacji graficznej. Przede wszystkim jest to trio, które jako jedyne w historii wprowadziło w życie w pełni spójną identyfikację graficzną oraz wspólną strategię promocji prezydencji. Trzy państwa postawiły na jednolite logotypy, każde ze stosowną wariacją kolorystyczną nawiązującą do oficjalnych kolorów kraju sprawującego aktualnie przewodnictwo. Logo zostało wybrane po wspólnie zorganizowanym konkursie, przeprowadzonym równocześnie w trzech krajach, a następnie było stosowane w zdecydowanej większości oficjalnych dokumentów trio. Omawiane państwa w ramach komunikacji zewnętrznej używały również wspólnej domeny internetowej ([www.eutrio.es/be/hu](http://www.eutrio.es/be/hu)). Prezydencja węgierska zastosowała nawet podobny układ strony, jak prezydencja belgijska, co dodatkowo podkreśliło chęć kontynuacji wspólnej strategii<sup>31</sup>.

Pomimo przykładu godnego naśladowania, jakim było poprzednie trio, polsko-duńsko-cypryjska prezydencja nie zdecydowała się ani na wspólne logo, ani nawet na ujednoczenie swoich znaków graficznych reprezentujących poszczególne państwa. Konkursy na najlepszy logotyp odbywały się niezależnie od siebie, bez konsultacji pomiędzy krajami. Zarzucono także pomysł kontynuowania oprawy graficznej strony internetowej prezydencji krajowych.

## Rzeczywista współpraca w ramach trio prezydencji

Kwestia zachowania spójności i kontynuacji procesu decyzyjnego, tzn. skutecznego inicjowania oraz finalizowania projektów legislacyjnych na forum unijnym (a więc *de facto* to co stanowi jedne z głównych celów trio), jak i związane z tym zagadnienie potencjalnego przedłużenia okresu sprawowania przewodnictwa, były od początku funkcjonowania prezydencji jednymi z problemów, które wzbudzały największe kontrowersje<sup>32</sup>. Funkcja prezydencji powinna być pełniona w sposób możliwie jak najbardziej neutralny, bez nadmiernego obnoszenia się z własnymi interesami narodowymi. Traktat lizboński, poprzez zawarte w nim zmiany, znacząco uwarunkował jednak nie tylko samą agendę unijną, ale także sposób sprawowania prezydencji. Niewątpliwie wzmocnił znaczenie trio, którego współpraca wewnętrzna będzie jednym z najważniejszych wyzwań dla każdego kraju, który przygotowuje się do objęcia prezydencji. Jest to zadanie o tyle trudne, że poszczególne tria, jak wspomniano wcześniej, są celowo łączone na zasadzie zróżnicowania,

---

<sup>31</sup> Ibidem, s. 9-10.

<sup>32</sup> Na przestrzeni lat koncepcje usprawnienia zarządzania Radą oraz modyfikacji formuły sprawowania prezydencji, prezentowane przez państwa członkowskie, koncentrowały się zasadniczo na kwestiach takich, jak okres i kolejność sprawowania prezydencji, jej skład oraz ograniczenie prezydencji rotacyjnej na rzecz sprawowania przez stałe organy lub stałych przedstawicieli. Zob. J. Barcz, *Prezydencja w Radzie Unii Europejskiej*, s. 24-27, strona internetowa Centrum Informacji Europejskiej Ministerstwa Spraw Zagranicznych, [http://cie.gov.pl/HLP/files.nsf/0/35FA928C7C048121C1257839003CC171/\\$file/Prezydencja\\_w\\_Radzie\\_UE.pdf](http://cie.gov.pl/HLP/files.nsf/0/35FA928C7C048121C1257839003CC171/$file/Prezydencja_w_Radzie_UE.pdf) (data dostępu: 4 lipca 2013).



więc znalezienie wspólnego mianownika wewnątrz takiego układu może okazać się równie trudne, jak szukanie porozumienia w całej UE<sup>33</sup>.

Zdecydowanie najgorzej ocenioną w mediach prezydencją w ramach trio Francja – Czechy – Szwecja była prezydencja czeska. Większość publikacji, opinii czy polemik w europejskich mediach skupiała się bardziej na potknięciach i porażkach Czechów niż na weryfikacji i ocenie wyznaczonych przez Pragę priorytetów. Choć w wielu kwestiach prezydencja ta osiągnęła wymierne rezultaty (np. w kluczowych dla Unii mediacjach pomiędzy Rosją a Ukrainą w czasie konfliktu o gaz w styczniu 2009 r.), to jednak wewnątrz krajowy kryzys oraz upadek rządu okazały się być kluczowe dla dalszej jej percepcji<sup>34</sup>. Istotną rolę w wytworzeniu i promowaniu złego wizerunku czeskiej prezydencji odegrała prasa zachodnioeuropejska, zwłaszcza francuska<sup>35</sup>. Prezydencje Czech i Francji w trakcie sprawowania przewodnictwa w RUE współpracowały ze sobą w innej materii, jaką była ówczesna reforma wspólnej polityki rolnej (WPR). Udało im się m.in. doprowadzić do wypracowania porozumienia w sprawie nowelizacji przepisów dotyczących postępowania z produktami ubocznymi pochodzenia zwierzęcego, choć już na kolejnych etapach rozmów na temat funkcjonowania WPR nie obyło się między nimi bez kolejnych sprzeczności<sup>36</sup>. Co istotne, współpraca Pragi z Paryżem nie układała się z winy obu stron. Prezydent Václav Klaus afiszował się ze swoim eurosceptycyzmem, zaś przywódca Francji Nicolas Sarkozy nieustannie napastliwie krytykował czeskie przewodnictwo, podważał jego działanie, a nawet uzurpował sobie prawo do jego zastępowania<sup>37</sup>.

<sup>33</sup> G. Gromadzki, *Jaka Prezydencja? Uwagi po wejściu w życie traktatu lizbońskiego*, „Analizy i Opinie Instytutu Spraw Publicznych” 2010, nr 109, s. 5.

<sup>34</sup> Przykład prezydencji czeskiej dobitnie pokazał wpływ czynnika niezależnego od przyjętej strategii komunikacyjnej, a mającego istotne znaczenie dla powodzenia działań zarówno w wymiarze merytorycznym, jak i wizerunkowym. Czynnikiem tym jest wewnętrzna sytuacja polityczna kraju sprawującego prezydencję. W tym kontekście literatura wymienia dwa przeciwstawne kraje: Szwecję oraz Czechy. W pierwszym przypadku prezydencję poprzedziła intensywna debata, w której udział wzięła rządząca koalicja wraz z opozycją, w efekcie której na czas prezydencji główne partie polityczne zawarły, jakże pożądaną, konsensus. Analogicznego ponadpartyjnego porozumienia nie udało się wypracować w Czechach, co poskutkowało już w trakcie sześciomiesięcznego przewodnictwa w Radzie kryzysem politycznym o sile, która doprowadziła do upadku gabinetu premiera Mirka Topolanka. Nie bez znaczenia pozostawały również kategoryczne, eurosceptyczne poglądy prezydenta Václava Klause. Zob. K. Niklewicz, *Działania informacyjne rządu RP...*, op.cit., s. 63, 66.

<sup>35</sup> D. Kral, V. Bartovic, V. Rihackova, *The 2009 Czech EU Presidency: Contested Leadership at a Time of Crisis*, Stockholm 2009, p. 72, strona internetowa EUROPEUM Institute for European Policy, <http://www.europeum.org/doc/pdf/904.pdf> (data dostępu: 4 lipca 2013).

<sup>36</sup> R. Morawiec, *Czeska prezydencja wobec wyzwań związanych z reformą Wspólnej Polityki Rolnej*, strona internetowa Polskiego Instytutu Spraw Międzynarodowych, [http://www.pism.pl/files/?id\\_plik=2967](http://www.pism.pl/files/?id_plik=2967) (data dostępu: 5 lipca 2013).

<sup>37</sup> Sytuacja taka miała miejsce przykładowo w momencie, gdy na Bliski Wschód pojechały dwie delegacje – oficjalna (czeska, w imieniu całej UE) i nieoficjalna (francuska). Zob. K. Witkowska-Chrzczonek, *Czeska prezydencja lekcją dla Polski?*, strona internetowa Komisji Europejskiej, [http://ec.europa.eu/polska/news/opinie/100721\\_czeska\\_prezydencja\\_pl.htm](http://ec.europa.eu/polska/news/opinie/100721_czeska_prezydencja_pl.htm) (data dostępu: 4 lipca 2013).

W przypadku kolejnego trio, wbrew przewidywaniom, kryzys polityczny w Belgii (trwający od czerwca 2010 r. do grudnia 2011 r.) nie utrudnił w znaczący sposób tymczasowemu rządowi Yvesa Leterme realizacji założonych priorytetów prezydencji. Paradoksalnie większość ministrów ówczesnego rządu zdawała sobie sprawę z tymczasowego charakteru swoich funkcji i skoncentrowała niemal całą aktywność polityczną na sprawach UE<sup>38</sup>. Mimo że uzgodniony program prezydencji grupowej nie zawierał zbyt wielu ambitnych postulatów<sup>39</sup>, to państwa stanowiące trio rzetelnie przestrzegały jego postanowień, co miało niewątpliwie stabilizujący wpływ na działalność prezydencji belgijskiej, obarczonej skutkami kryzysu politycznego. Pozwala to na stwierdzenie, że kompatybilne logotypy nie są jedynym czynnikiem wpływającym na znaczenie trio dla funkcjonowania prezydencji, jak to się często sugeruje w formułowanych opiniach<sup>40</sup>.

Chociaż Polska oficjalnie rozpoczynała swoje przywództwo w Radzie Unii Europejskiej 1 lipca 2011 r., otwierając tym samym polsko-duńsko-cypryjską prezydencję grupową, to współpraca w ramach trio została nawiązana już w 2008 r.<sup>41</sup> Polska prezydencja w znacznej mierze zrealizowała swoje postanowienia, jednak i tak można uznać, że w fazie przygotowawczej czwarte trio było niemalże ekskluzywnie symboliczne. Polska przyjęła bowiem model prezydencji narodowej, pozostałych członków trio włączając do prac tylko wówczas, gdy było to absolut-

<sup>38</sup> Niemalże znaczenie miało w tej kwestii ogromne doświadczenie Belgii w kwestii przewodnictwa w UE (wcześniej było ono sprawowane kolejno w latach: 1958, 1961, 1964, 1967, 1970, 1973, 1977, 1982, 1987, 1993, 2001, 2010) oraz doświadczenie dyplomatyczne przedstawicieli belgijskich władz w sprawach dotyczących UE. Zob. J. J. Węc, *Ocena belgijskiej prezydencji w UE*, strona internetowa Komisji Europejskiej, [http://ec.europa.eu/polska/news/opinie/110519\\_belgijska\\_prezydencja\\_pl.htm](http://ec.europa.eu/polska/news/opinie/110519_belgijska_prezydencja_pl.htm) (data dostępu: 4 lipca 2013).

<sup>39</sup> Zawierał on raczej kwestie od dawna zajmujące ważne miejsce w agendzie UE, m.in. modernizację ekonomiczną, technologiczną, socjalną i ekologiczną Unii, strategię rozszerzeniową UE czy jej nową pozycję międzynarodową. Zob. Rada Unii Europejskiej, *18-miesięczny program Rady*, Bruksela, 22 grudnia 2009 r., 17696/09, op.cit.

<sup>40</sup> J. J. Węc, *Bilans prezydencji belgijskiej w Unii Europejskiej. Wnioski dla polskiej prezydencji*, s. 6, strona internetowa Instytutu Kościuszki, <http://ik.org.pl/cms/wp-content/uploads/2011/04/belgijska-prezydencja.pdf> (data dostępu: 5 lipca 2013).

<sup>41</sup> Trilateralna kooperacja miała opierać się na czterech głównych filarach: (1) spotkaniach w formule trio Polska – Dania – Cypr na szczeblu narodowych koordynatorów przygotowań do prezydencji, (2) konsultacjach dwustronnych realizowanych w celu zapoznania się z doświadczeniami innych państw członkowskich w kwestii przygotowań oraz sprawowania przewodnictwa w Radzie UE, (3) konsultacjach dwustronnych mających na celu promocję priorytetów polskiej prezydencji oraz zapoznanie się z oczekiwaniami innych państw wobec naszego przewodnictwa, (4) współpracy z Węgrami jako prezydencją bezpośrednio poprzedzającą polskie przewodnictwo. Zob. *Przewodnictwo Polski w Radzie Unii Europejskiej. Raport końcowy z przygotowania i sprawowania prezydencji złożony przez Pełnomocnika Rządu ds. Przygotowania Organów Administracji Rządowej i Sprawowania przez Rzeczpospolitą Polską Przewodnictwa w Radzie Unii Europejskiej na podstawie § 1. Pkt 2. Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 15 lipca 2008 r. (Dz. U. nr 133, poz. 843 z późn. zm.)*, s. 41, strona internetowa Ministerstwa Spraw Zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej, <http://www.ms.gov.pl/resource/cc83422-8661-4b6e-9e32-f94e9bc3db4b:JCR> (data dostępu: 2 lipca 2013).

nie niezbędne<sup>42</sup>. Pomimo licznych konsultacji oraz wypracowania wspólnego 18-miesięcznego programu, harmonijnego z programami poszczególnych prezydencji krajowych, omawiane trio nie zawsze ową spójność wykazywało.

Najlepszym tego dowodem jest kwestia ograniczeń redukcji emisji dwutlenku węgla po 2020 r. W marcu 2012 r. Polska po raz drugi jako jedyna zawetowała unijne plany, aby do końca 2030 r. Unia zredukowała emisję CO<sub>2</sub> o 40%, a do 2040 r. o 60% (w porównaniu z rokiem 1990). Równocześnie przyjęcie unijnej strategii na rzecz redukcji emisji gazów cieplarnianych do 2050 r. stanowiło jeden z kluczowych celów Danii w ramach priorytetu „Zielona Europa”<sup>43</sup>. Duńska prezydencja chciała, aby Komisja Europejska, opierając się na danych przedstawionych przez państwa członkowskie w mapie drogowej dochodzenia do gospodarki niskoemisyjnej do 2050 r., przedstawiła plan redukcji emisji na okres do 2030 r.<sup>44</sup>

Kolejną kwestią sporną, choć nie wywołującą aż tak wielkich kontrowersji, było Partnerstwo Wschodnie<sup>45</sup>. Projekt ten stanowił jeden z podstawowych priorytetów polskiej prezydencji w ramach „Europy korzystającej na otwartości”, któremu Polska poświęciła znaczną część swojej energii. Dzięki współpracy trio przy wyznaczaniu głównych priorytetów prezydencji ustalono, że najważniejsze kwestie, w tym także Partnerstwo Wschodnie, będą kontynuowane przez wszystkie trzy państwa<sup>46</sup>. Polska podjęła się organizacji m.in. drugiego szczytu Partnerstwa Wschodniego (Warszawa, 29-30 września 2011 r.), w którym uczestniczyli szefowie państw i rządów państw członkowskich Unii oraz pięciu państw partnerskich (szóste z nich – Białoruś – nie wzięło udziału w szczycie), a także najwyżsi przedstawiciele instytucji europejskich. Program trio Polska – Dania – Cypr nie odnosi się jednak w żaden sposób wprost do Partnerstwa Wschodniego. Pojawiają się jedynie ogólnikowe deklaracje, że „W ramach europejskiej polityki sąsiedztwa, UE będzie w dalszym ciągu rozwijać i umacniać swoje stosunki z krajami położonymi na wschód i na południe od Unii, aby przyczynić się do stabilności i dobrobytu

<sup>42</sup> P. M. Kaczyński, *Polish Council Presidency 2011. Ambitions and Limitations*, Stockholm 2011, p. 39, 45.

<sup>43</sup> *Duńska prezydencja chce przygotować Europę na wyzwania przyszłości*, strona internetowa Komisji Europejskiej, [http://ec.europa.eu/news/eu\\_explained/120103\\_pl.htm](http://ec.europa.eu/news/eu_explained/120103_pl.htm) (data dostępu: 4 lipca 2013).

<sup>44</sup> *Duńska prezydencja stawia ambitne cele na 2030*, portal EurActiv.pl, <http://www.euractiv.pl/energia-i-srodowisko/artukul/duska-prezydencja-stawia-ambitne-cele-na-2030-003303> (data dostępu: 5 lipca 2013).

<sup>45</sup> Partnerstwo Wschodnie to projekt zainicjowany w 2008 r. przez Polskę i Szwecję, mający za zadanie zbliżenie i integrację państw Europy Wschodniej z Unią Europejską. Dotyczy to głównie Armenii, Azerbejdżanu, Białorusi, Gruzji, Mołdawii oraz Ukrainy. W oparciu o unijne wartości, standardy i normy rozwijana jest współpraca w takich dziedzinach, jak m.in. prawa człowieka, gospodarka rynkowa, zrównoważony rozwój, dobre zarządzanie czy bezpieczeństwo energetyczne. Zob. *Partnerstwo Wschodnie*, strona internetowa Partnerstwa Wschodniego, [http://eastern-partnership.pl/pw\\_pl/MSZ%20PW%20PL.pdf](http://eastern-partnership.pl/pw_pl/MSZ%20PW%20PL.pdf) (data dostępu: 5 lipca 2013).

<sup>46</sup> *Wywiad: Dr Katarzyna Pisarska podsumowuje polską prezydencję*, wywiad P. Lickiewicza z dr Katarzyną Pisarską, portal Eastbook.eu, <http://eastbook.eu/2012/01/material/news/wywiad-dr-katarzyna-pisarska-podsumowuje-polska-prezydencje/> (data dostępu: 5 lipca 2013).

tych regionów"<sup>47</sup>. Jedynym podobieństwem w dotychczasowym podejściu Polski i Danii do zagadnienia Partnerstwa Wschodniego jest prawdopodobnie zgoda co do konieczności wdrażania reform gospodarczych i politycznych w państwach nim objętym. Pomimo obecności zagadnienia Partnerstwa Wschodniego w agendzie Rady zaprojektowanej przez trio, także po Cyprze nie można było spodziewać się wielkiego zaangażowania w tej sprawie. Wschodni sąsiedzi unijni są dla niego zbyt odlegli zarówno geograficznie, jak i pod kątem realizowanych interesów, by Cypr przedkładał ich ponad własne priorytety.

## Podsumowanie

Ze względu na zbyt krótki okres, w jakim koncepcja prezydencji zbiorowej funkcjonuje w praktyce międzynarodowej, nie można z pełną odpowiedzialnością odpowiedzieć na pytanie, czy to właśnie trio okaże się być najbardziej funkcjonalną koncepcją działania w Unii Europejskiej. Dotychczasowa praktyka pokazała, że na płaszczyźnie komunikacyjno-promocyjnej jedynie trio Hiszpania – Belgia – Węgry potrafiło odnaleźć wspólny język, aby wzmocnić, zarówno wśród swoich obywateli, jak i wśród opinii publicznej całej UE, poczucie wspólnoty. O wiele gorzej wypada współpraca państw w zakresie realizacji (a nawet wcześniejszego ustalania) poszczególnych punktów agendy prac Rady Unii Europejskiej. Wciąż bowiem państwa członkowskie mają na tyle głęboko zakorzenioną chęć realizacji partykularnych interesów, że niejednokrotnie ciężko jest im przedłożyć dobro Unii nad własne potencjalne zyski odnoszące się do konkretnych polityk unijnych. Wszelkie próby oceny są wciąż jedynie spekulacjami, krytyczna analiza wskazanych trzech grup państw członkowskich budzi jednak poczucie, iż obecna praktyka pozostaje jeszcze wciąż w wielu aspektach w widocznym dysonansie z pierwotną ideą trio. Warto jednak pamiętać, że jak każda wymagająca znaczących zmian inicjatywa, tak i koncepcja trio prezydencji potrzebuje czasu, aby zostać rzetelnie oceniona. Póki co jednak ogólna ocena funkcjonalności jest zdecydowanie niższa niż można by tego oczekiwać.

## Streszczenie

Trio prezydencji stanowi odpowiedź na kilka zasadniczych problemów, które pojawiały się podczas sprawowania tradycyjnej sześciomiesięcznej prezydencji rotacyjnej państw członkowskich. Jednak jego miejsce i rola w unijnym procesie decyzyjnym, głównie ze względu na niedostatecznie rozbudowane ramy formalne, są słabo zdefiniowane. Artykuł stanowi dwupoziomowe opracowanie wspomnianej instytucji. Część teoretyczna zawiera zestawienie podstawowych informacji na temat podstaw prawnych i sposobu funkcjonowania trio prezydencji. Część praktyczną stanowi analiza efektywności współpracy

---

<sup>47</sup> Rada Unii Europejskiej, *18-miesięczny program Rady (1 lipca 2011 r. – 31 grudnia 2012 r.)*, op.cit., s. 15.

w ramach wspólnego programowania prezydencji oraz identyfikacji graficznych trio funkcjonujących do końca 2012 r. Ostatecznie umożliwi to ocenę współpracy państw sprawujących przewodnictwo w Radzie Unii Europejskiej, stanowiącą próbę odpowiedzi na pytanie, czy prezydencja zbiorowa stanowi przykład okresu trzech udanych sześciomiesięcznych prezydencji, czy jednak ma szansę stać się nową, bardziej funkcjonalną koncepcją działania na forum unijnym.